

JEG ER EN SLAGS FORBRUGERVEJLEDNING

TUSINDKUNSTNEREN Riffbjerg rager ikke kun op i kraft af sine mange talenter. Han er mindst 2 meter høj, men gør tilsyneladende ellers ikke noget bevidst for at udskille sig fra mængden. Han går med slips og hvid skjorte, bukserne er nypresede, og der findes ikke skyggen af en ølflaske på hans kontor. Kun bisam-blikket røber, at man sidder over for velfærdsstatens revser nr. 1 — digteren og kætteren Klaus Riffbjerg.

FOR det første siger jeg ikke noget for at docere — jeg mener ikke selv, at jeg har patent på de rigtige meninger, og for det andet går jeg 100 procent ind for velfærdsstaten — jeg har altid været socialist og vil blive ved med at være det.

— Men det hænder, at vi får nogle rap af pisker.

— Det jeg protesterer imod, er, at vi er storknæet i et rituelt livsmønster, alt er godt, synes vi, og tanken om, at der kan være noget i vejen med noget, ligger os uendelig fjern.

— Hvad vil De ha' vi skal gøre?

— Det gælder om at slå en breche ind til virkeligheden, og ved at følge kolvandsstriben kommer man til at stå ansigt til ansigt med livet.

— Det er ikke alle, der har tid og kræfter til at gå på opdagelse. Velfærdsstaten gør jo ikke idiotarbejdet mindre idiotisk.

— Nej, men den giver den enkelte større frihed ligesom arbejdet er mindre tidkrævende. Selvfølgelig er der mange, der ikke har det overvældende morsomt, men rutinearbejdet skal jo gøres, og jeg tror, det gælder om at nå en erkendelse, hvor man accepterer, at det ikke kan være Othellokage alt sammen — der skal også rugbrød til, og ved at oparbejde et realistisk forhold til tilværelsen — en konfronterende med det, der sker omkring en — bliver tilværelsen morsommere.

— Må man også more sig i sin fritid?

— Fritiden skal ikke være en flugt fra hverdagen, men en ekspansion i forholdet til hverdagen — en rejse hen imod noget, hvor mulighederne er rigelige.

KUNNE den moderne litteratur ikke følge os lidt på vej?

— Det som en forfatter kæmper for i en velfærdsstat må naturligvis blive af en mere abstrakt natur — jeg mener, han behøver ikke at kæmpe for brød til arbejderne etc. Men han kan kæmpe mod sløvhedstilstanden, og han kan kæmpe for en personlig frihed over for medmennesket — i det hele taget må

han beskæftige sig med mennesket i videste forstand og med dets forskellige vilkår.

— Det er ikke de fjerne horisonter, der præger dansk litteratur i dag?

— Selvfølgelig burde forfatterne rejse meget mere, men de relativt få talentfulde vi har i øjeblikket, er så efterspurgt, at de faktisk har nok at tage sig til på hjemmefronten.

— Er den såkaldte kunstneriske frihed ikke ved at gå over gevind?

— Frihed kan da ikke administreres — i ethvert demokrati løber man risikoen for at tingene går over gevind. Naturligvis følger en masse humbug og en masse fidusmagere med, men dem, man har mest ondt af, er vel de idioter, der lader sig tage ved næsen.

— Alle skal ha' lov at slå katten af tønden?

— Det vigtigste er, at der eksisterer en ukritisk rummelighed — en mangfoldighed, hvor der er plads til alt.

— De havde i Deres anmeldelser svært ved at finde plads til to kvindelige lyrikere.

— Ja, er det ikke typisk — nu havde jeg i måneder forud for de to anmeldelser — som uden min viden kom til at stå side om side — skrevet mindst 50 rosende og mindre rosende anmeldelser, og pludselig var alt andet glemt, men jeg kan kun sige, at reaktionen siger mere om mine læsere end om mig selv.

— Sagde den Dem noget?

— Alene det at få en reaktion på det, man skriver, gør, at læserne tager form — bliver levende for en.

— Vi kom bort fra lyrikken.

— Jeg vil gerne understrege, at jeg i mine anmeldelser kun gør opmærksom på min mening, og efter min mening understøtter de to damer det tomt rituelle — alt er ved det gode gamle, og så længe den slags godtages som gyldig kunst, kan man ikke forlange, at læserne skal kunne skelne mellem simill og den ægte vare — derfor kan man roligt sige, at mine anmeldelser er en slags forbrugervejledning.

— En forbrugervejledning, der måske virker lidt mere ophidsende end man er vant til fra Statens Husholdningsråd.

— Jeg kan nu engang ikke gøre for, at der lyder et ramaskrig, hver gang jeg sætter papiret i maskinen.

SØGER De bevidst at provokere.

— Jeg elsker, at der sker noget. Jeg er født i skyttens tegn, og derfor er jeg en udadvendt natur, og jeg trives kolossalt godt ved det — jeg ville kun ønske, at flere ville afdekke mere af deres person, men vi

Fortættes side 8

— Jeg kan ikke gøre for, at der lyder et ramaskrig

I ETHVERT DEMOKRATI LØBER MAN RISIKOEN FOR, AT TINGENE GÅR OVER GEVIND, SIGER DIGTEREN OG KRITIKEREN KLAUS RIFBJERG I SAMTALEN MED SIRI BING